

A beruházások eloszlásának lehetséges okai Magyarországon

Bereczk Ádám

Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar

Gazdálkodástani Intézet

bereczk.adam@uni-miskolc.hu

Absztrakt: A megvalósuló beruházások mértéke és eloszlása fontos tényező a gazdaság fejlődése, növekedése szempontjából. Jelen tanulmány arra keresi a választ, hogy a szakágazati állóeszköz bővítések (mely a beruházásokat jelöli) kapcsolatban állnak-e a szakágazati nyereséggel, illetve a munkaerőköltség relatív nagyságával. A vizsgálatot korreláció számítások segítségével végzem a magyar feldolgozóipar adatbázisán. Az eredmények azt mutatják, hogy a vizsgált évben az állóeszköz bővítés és a munkaerőköltség közötti kapcsolat közepesen erős és pozitív irányú. A bővítés és a működési eredmény között szintén pozitív irányú, viszonylag erős lineáris kapcsolat áll fenn.

Kulcsszavak: szakágazat, állóeszköz bővítés, munkaerőköltség, nyereségesség

1 Elméleti háttér

A közgazdász szakma megosztott abban a kérdésben, hogy a fizikai tőkeállomány felhalmozása mennyiben feltétele és elősegítője egy gazdaság modernizációjának, versenyképességének. (Nagyobb a konszenzus a technológiai haladás, és a humán erőforrás¹ minőségének szerepe tekintetében.) Főként a délkelet-ázsiai államok sikertörténeteinek elemzése során találjuk magyarázatként a fizikai tőke nagymértékű felhalmozását. A környezeti és gazdasági válság fényében több kutató azt is megkérdőjelezi, egyáltalán célszerű-e, ha a feltörekvő országok a fejlődés nyugati útját követik (Tóth 2009, 2013, Szigeti et al 2013). A 2008-as válság azonban kétségkívül nyomott hagyott mind a beruházások, mind az alkalmazott munkaerő számának alakulásán, ahogy ezt számos tanulmány és kutatás is bizonyítja (Csiszárík-Kocsir et al, 2012a, 2012b). Az állomány növelése mindenestre önmagában nem garancia sem a technológiai színvonal, sem a

¹ A humán erőforrás versenyképes alkalmazása, csakis a jól kidolgozott munkakörökön keresztül – amelyek a munkaköri leírásokban realizálódnak - valósulhat meg. (Pató, 2013; Pató, 2012)

termelékenység emelkedésére, különösen, ha a megfelelő működtetéshez szükséges képzett munkaerő nem áll rendelkezésre (Szalavetz, 2004). A gazdasági fejlődésben, tökevonzó képességben kiemelt tényező a képzettség, ugyanis kimutatható korreláció van a gazdasági aktivitás, a versenyképesség és a végzettség magasabb szintje között (Borzán et al., 2009). Az ipartelepítő tényezők sorában a vállalkozások többsége pozitívan értékeli az olcsó és megfelelően képzett munkaerőt (Borzán et al., 2008).

Az ágazati bővítések alakulása az ágazatba tartozó, vagy az oda belépő vállalatok bővítési döntéseinek függvénye. A vállalkozások bővítési döntéseit számos gazdasági körülmény és vállalati jellemző befolyásolja (megtérülés, piaci lehetőségek, növekedési várakozások, finanszírozási költségek, kapacitáskihasználtság, stb.), ezeket azonban jelentős mértékben meghatározza az iparág, a cégméret, illetve az projektekben, megbízásokban elfoglalt jellemző pozíció (Szabó et al., 2014). Ezek hatásának iránya és figyelembevételének mértéke vállalatonként, ágazatonként és döntési szituációként eltérő, kutatások szerint nehéz általános összefüggéseket megfogalmazni (Bowhill, 2008). A szakmában ismert tény ugyanakkor, hogy a tőke elsősorban a megtérülési lehetőségek alapján „keresi a helyét” a gazdaságban (ezt az összefüggést támasztják alá jelen kutatás vonatkozó eredményei is). A megtérülést manapság gyakran értelmezik tágabban, az ökohatékonysági szempontokat is figyelembe véve, ahol egyszerre jutunk környezeti és pénzügyi előnyökhöz (Kék 1998, Tóth 2002-2007). Egy-egy új beruházási döntés esetében fontos szempontot jelenthetnek az erőforrások árai, így a relatíve alacsony munkaerőköltség². Braconier és szerzőtársai azt találták, hogy a relatív béreknek jelentős hatása van a beruházásokra (Braconier, 2005). Hasonló kérdésfeltevéssel, a regionális különbségeket is vizsgálva Feenstra és Hanson azt találták, hogy a nagyobb bérkülönbségek, képzettebb munkaerőt jelezvén nagyobb tökevonzó képességgel rendelkeznek (Feenstra, 1997). Lili Wang és Adam Szirmai 2012-ben, a China Economic Review-ban megjelent tanulmánya is a regionális megközelítésre alapoz (Wang, 2012). Jelen munka nem a regionális különbségek oldaláról közelíti a problémát (mely Magyarország esetében ilyen összefüggésben nem is feltétlenül lenne indokolt), de újat mutat abban, hogy a korábbiaknál mélyebb tevékenységek szerinti (szakágazati) bontásban vizsgálódik, és a beruházásoknak a szokásosnál szűkebb (pontosabb) kategóriáját, az összes állóeszköz bővítés adatát veszi alapul.

2 Eszközállomány és bővítések Magyarországon és az EU-ban

Állóeszköz bővülés során az ágazatban (szakágazatban) eszközölt beruházások megnövelik az ágazatban rendelkezésre álló állóeszköz állomány értékét. Az

² A beruházások összetevőit és feltárt dimenzióit több aktuális kutatás is vizsgálja (Szilágyi et al. 2013, Szilágyi et al. 2015).

értéknövekedésen, eszközállomány bővülésen túlmenően pozitív hatásuk, hogy növekszik az ágazatok technológiai színvonala, termelékenység, ezen keresztül kibocsátása, teljesítménye. Ebben a megközelítésben, napjainkban kiemelt jelentősége van a modern irodai és gyártási környezetet megteremtő számítógépekbe, infokommunikációs eszközökbe történő beruházásoknak, melyek a felsorolt előnyeiken túl új piaci lehetőségeket is jelentenek. Sasvári Péter 2012-ben kiadott könyvében szereplő kutatási eredmények alapján az elektronikus piacterekhez való hozzáférés szignifikáns árbevétel növelő hatásúnak bizonyult több magyarországi ágazatban is.

Az elemzés 2011-re vonatkozik, melyet indokol egyrészt, hogy a beruházási adat alapjául szolgáló beruházások és bővítések legfrissebb adatai az Eurostat adatbázisában erre az évre vonatkoznak, másrészt, hogy a feldolgozóipari bővítések volumene a tárgyalt évben majd egynegyedével (24 százalék) nőtt a megelőző évhez képest. Az eredmények értelmezése előtt célszerűnek látszik áttekintenünk röviden a 2011-es év általános beruházási helyzetképét Magyarországon és az Európai Unióban. A tárgyalt évben a beruházások az Unió egészét tekintve minimálisan nőttek, hozzávetőleg 1 százalékkal. Németország, Ausztria, Lengyelország és a balti államok teljesítettek a legjobban. A beruházási volumen ugyanakkor a legtöbb ország esetében még mindig nem érte el a válság előtti szintet. Magyarországon a megelőző évekre is jellemző (2008 eleje óta tartó) csökkenő tendencia folytatódott, 4,5 százalékos bruttó állóeszköz felhalmozás csökkenést láthattunk az év egészében. A változás irányát évek óta jelentősen befolyásolja az építőipari beruházások jelentős csökkenése. A teljes feldolgozóiparra vonatkozóan nagymértékű, 24,2 százalékos növekedést tapasztaltak (KSH, 2012). A vizsgált évben a nemzetgazdaságban létrejött összes beruházás 28,6%-a valósult meg a feldolgozóiparban.

3 A kutatás célja, módszertana³, vizsgált kategóriái

A tanulmány célja feltárni a hazai feldolgozóiparra vonatkozóan, hogy:

1. van-e lineáris kapcsolat az állóeszköz bővítés és a munkaerő költsége között;
2. van-e lineáris kapcsolat az állóeszköz bővítés és a nyereségesség között;
3. amennyiben vannak statisztikailag értelmezhető kapcsolatok a változók között, milyen azok iránya, illetve mely független változónak erősebb a kapcsolata a bővítéssel.

³ Az alkalmazott módszertan Pató 2014-es munkája alapján jól kiegészíthető lehet síkbeli, de akár térbeli modellekkel is, melynek végrehajtására a kutatás ezen fázisában még nem tudtam vállalkozni, de a továbbiakra nézve hasznos elképzelésnek látszik.

A tanulmányt megalapozó kutatás segít feltárni, hogy a hozzáadott érték két fő összetevője, a munkaerőköltség és a nyereség milyen összefüggésben áll a gazdaság számára alapvető fontosságú jellemzővel, a beruházások nagyságával. Általános feltételezés, hogy a nagyobb nyereségességű területeken több beruházás (bővítés) valósul meg. A munkaerőre vonatkozó feltételezés az volt, hogy az alacsonyabb munkaerő költségű szakmaterületek több tőkét vonzanak. Az eredmények ezzel szemben azt mutatják, hogy a munkaerőköltség és a bővítés közötti kapcsolat közepesen erős és pozitív irányú: a magasabb bérekhez egyértelműen nagyobb bővítési értékek tartoznak. A nyereségesség esetében az eredmény az általános feltételezéseknek megfelelő, a nyereségesebb szakágazatokban több bővítés valósul meg.

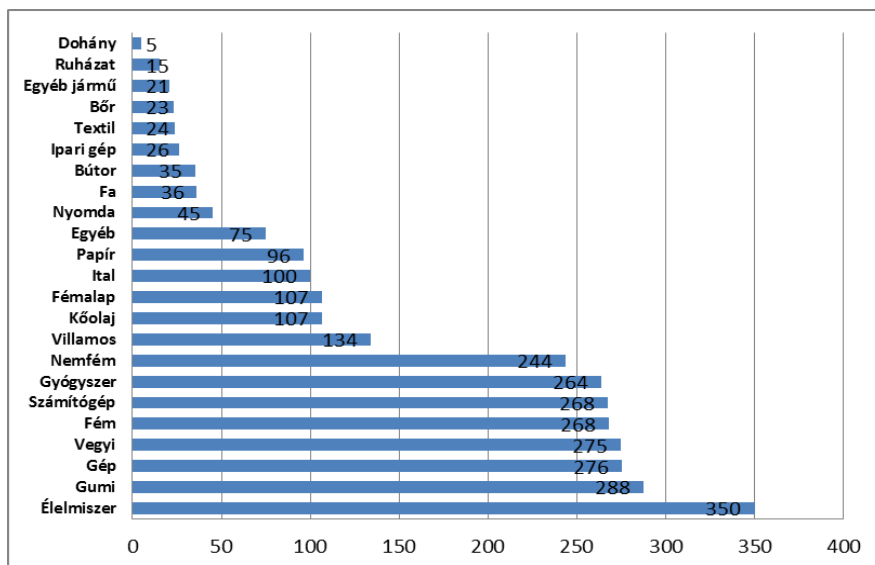
A hivatkozott rendeletben megfogalmazott beruházási definíció alapján a beruházást az adott időszakban (év) történt állóeszköz beszerzéseként értelmezzük. Beruházási értéknek a bruttó állóeszköz beruházás adatait használtam fel (a bruttó jelző itt az értékhelyesbítés előtti tulajdonságot jelöli). Az állóeszköz bővítés értékei a tárgyi eszközökbe történt beruházások és az adott évi értékcsökkenés különbségeként kerültek meghatározásra. Az értékcsökkenés levonása a pótlási célból történt beruházások értékének kiszűrését szolgálja. A későbbiekben bővítésként jelölt kategória tehát a bővítési célú beruházások becslő értéke. A munkaerőköltség kifejezésére az egy főre jutó átlagos munkaerőköltség adatát alkalmaztam. A működési eredményt a bruttó működési eredmény hozzáadott értéken belüli arányával jellemeztem, a hozzáadott értékek nagysága közötti különbségekből eredő torzítások kivédésének céljából. Az Eurostat bruttó működési eredményként értelmezi azt a működési tevékenység által létrehozott többletet, mely a munkaerő-tényező ráfordítás ellentételezése után keletkezik. A szakágazatok összesített adatai között szerepelt minden kettős könyvvitelt vezető vállalkozás, mely biztosítja az eredmények reprezentativitását. A szakágazati bontás a legalacsonyabb olyan szint, melyhez megbízható nyilvános adatbázisból homogén tevékenységek szerinti adatok nyerhetők, így alkalmazása a lehetőségek szerinti legpontosabb mérésre ad lehetőséget. A vizsgálatban szerepel minden feldolgozóipari szakágazat a járműgyártáson kívül, mely a későbbiekben bemutatott adatok alapján kiugró (outlier) értéket képvisel, így számításba vétele növelné a mérés hibáját és torzítását. A mintába így huszonkettő szakágazat került a NACE Rev. 2 kategória besorolást alkalmazva. A munkaerőköltség és jövedelmezőség adatsoraiból szintén eltávolításra került 2-2 kiugró adat, mindkét esetben a legnagyobb és legkisebb értékek. Az adatok az EUROSTAT Structural Business Statistics adatbázisából származnak, az alkalmazott kategóriák az Európai Bizottság 2009/250/EK rendeletében (Rendelet, 2009) definiáltak.⁴

⁴ A szakágazatok megnevezései az ábrázolhatóság és könnyebb tárgyalhatóság érdekében rövidítve szerepelnek, besorolásuk a KSH által is alkalmazott, NACE Rev. 2 kategória csoportjai alapján készültek (NACE, 2008).

4 Eredmények

A 2011-es szakágazati bővítési adatokat tekintve a szakágazatok többségére a száz millió eurós nagyságrend jellemző. A mértékekben jelentős különbségek mutatkoznak. A közúti járműgyártás területén megvalósult bővítések (1354 M EUR) értéke többszöröse a második legnagyobb értéket produkáló élelmiszeripari bővítésekének (347 M EUR). A legalacsonyabb bővítési érték, mindössze öt millió euró a dohánytermék gyártásban valósult meg. A huszonnégy szakágazatból kilenc ötven millió euró alatti, további hat százötven millió euró alatti, további nyolc háromszázötven millió euró alatti (a 3. ábra a szemléltetést segíti a járműgyártás adatának mellőzésével) bővítési összeget képvisel.

A legkevesebb bővítést a dohány, ruházat, egyéb jármű, bőr feldolgozása területén eszközölték a vállalatok. Jól elkülönülő méretkategóriát alkot az a kilenc szakágazat, melyeknél a bővítések értéke 50 millió euró alatt marad. A száz millió eurós érték magasságában találjuk az „ital”, a „papír”, a „kőolaj”, a „fémalap” szakágazatokat. Ide sorolható a „villamos” is, 131 millió eurós értékével. 50 millió euró és 100 millió euró között egyedül az egyéb feldolgozóipar (72 millió euró) helyezkedik el. Növekvő sorrendben a következő szakágazat a 241 millió eurós bővítési értéket mutató „nemfém”, mely egy új méret csoport kezdetét is jelenti: 7 szakágazat bővítési értéke van 240 és 300 millió euró között. Ettől a csoporttól elkülönülve, de nagyságrendileg hasonló értékkel áll, és a második legnagyobb bővítést képviseli az „élelmiszer” szakágazat, 347 millió eurós értékkel. Ennek több mint négyszeresét érte el a lista vezetője, a járműgyártás, 1354 millió euróval.

1. ábra

Bővítési adatok a közúti járműgyártás adata nélkül (M Eur, 2011)

A munkaerőköltség adatokkal való egybevetés alapján a korrelációs együttható értéke +0,42. A pozitív érték azt jelenti, hogy a magasabb munkaerőköltséghez nagyobb bővítési értékek tartoznak. A munkaerőköltség alacsony mivolta tehát nem meghatározó az adott terület tőkevonzó képességében. Ezen túlmenően a kapcsolat erőssége alapján kijelenthetjük, hogy egyéb adottságok megléte (például szakképzett munkaerő) és előnyök (például jövedelmezőség) mérlegelése alapján hozott bővítési döntések a magasabb munkaerőköltségek ellenére, azok létjogosultságának elismerésével születnek meg. Ez a jelenség társadalmi és gazdasági értelemben is kifejezetten pozitívnak mondható.

További vizsgálat tárgyát képezte, hogy a nagyobb működési eredményű szakágazatokban nagyobb bővítési értékek fordulnak-e elő. A működési eredmény olyan számbavétele, mely a hozzáadott értéken belüli arány figyelembevételén alapul azért előnyös, mert így a szakágazatok között egyébként meglévő jelentős árbevételi különbségekből fakadó torzítás csökkenthető (kiküszöbölhető).

A korrelációs együttható értéke a két változó között 0,68, mely meggyőző erősségű, pozitív irányú kapcsolatot jelöl. Ez alapján megfogalmazható az az állítás, hogy a nagyobb működési eredményt felmutatni képes szakágazatokban nagyobb az állóeszköz bővítési hajlandóság.

5 Következtetések

Összefoglalásként, a feldolgozóipari bővítések szakágazati megoszlását tekintve kiemelendő, hogy 2011-ben a járműgyártás területén végbement bővítések messze felülmúlták a más szakágazatokban tapasztalt értékeket. Ezen kívül, három nagyobb csoportot azonosíthatunk: a legnagyobb bővítéssel rendelkezők bővítési értékei 250 és 350 millió euró között vannak, a „középmezőnyként” értelmezhető csoport 100 millió euró körüli értékeket mutatott, a bővítések szempontjából „lemaradó” szakágazatok lényegesen 100 millió euró alatti értékeket produkáltak.

Az állóeszköz bővítés és a munkaerőköltség közötti kapcsolat közepesen erős és pozitív irányú, a magasabb bérekhez alapvetően nagyobb bővítési értékek tartoznak. Ez az eredmény azt a nézetet erősíti, mely szerint a beruházási célú bővítések a magasabban képzett munkaerőt nagyobb arányban lekötő tevékenységek területén jelennek meg nagyobb mértékben. Az állóeszköz bővítés és a hozzáadott értékhez viszonyított működési eredmény között erős lineáris kapcsolat áll fenn. A tanulmány két fő eredményét összefoglalva az állapítható meg, hogy a bővítési célú beruházások elsősorban a profitkilátásoknak megfelelően oszlanak meg az egyes szakágazatok között, és ezek a beruházások megvalósulnak a magasabb munkaerőköltségek ellenére is. Más oldalról a vizsgált adatok alapján a magyar feldolgozóiparban az alacsonyabb munkaerőköltségnek önmagában nincs jelentős vonzereje az új beruházások megvalósulása szempontjából. Természetesen a vállalatok számára igazán fontosnak bizonyuló magasabb működési eredmény elérhető nagyobb munkaerőköltségek mellett is, ha a vállalatok a magasabban képzett munkaerőt foglalkoztató, nagyobb hozzáadott értéket képviselő, termelékeny tevékenységekbe ruháznak be (mint megfigyelhető ez a járműgyártás esetében). További kutatási lehetőséget rejt magában a szakágazati bővítéseknek a termelékenységgel, a K+F kiadásokkal és a hozzáadott értékkel esetlegesen fennálló kapcsolatának elemzése. A vizsgálat Kelet-közép európai, vagy Európai Unió összehasonlításként még több hasznos információval szolgálhat.

Irodalomjegyzék

- [1] Az Európai Bizottság 2009/250/EK Rendelete, in Az Európai Unió Hivatalos Lapja, Brussels, Belgium, L86/1, 2009.
- [2] Bruce Bowhill: Business Planning and Control: Integrated Accounting, Strategy and People, in John Wiley & Sons, West Sussex, England, 2008.
- [3] Henrik Braconier: Multinational Enterprises and Wage Costs: Vertical FDI Revisited, in Journal of International Economics, 2005 / 67, pp. 446– 470.
- [4] Borzán Anita, Gurzó Imre, Kovács Mihály, Krajcsóné Kraszkó Ilona, Simon Imre, Szabóné Bohus Márta, Tóth János: A differenciált vállalkozásösztönzés megalapozása Békés megyében: Kutatási jelentés a Békés megyei vállalkozók körében végzett interjúk és kérdőíves fölmérés

- alapján, in Simon Imre (szerk.): A Békés Megyei Területfejlesztési Tanács és a TSF Gazdasági Főiskolai Kara együttműködése keretében, 2008, pp. 1-117.
- [5] Borzán Anita, Krajcsóné Kraszkó Ilona, Kovács Mihály, Simon Imre, Szabóné Bohus Márta: A vállalkozások versenyképességi helyzetének, innovációs és tökevonzó képességének térségi különbségei Békés megyében, in Körös Tanulmányok, Szent István Egyetem Gazdasági Kar, Békéscsaba, 2009, pp. 24-49.
- [6] Csiszárík-Kocsir Ágnes, Fodor Mónika, Medve András (2012a): The Effect of the Sub-Prime Crises on Workplace Safety in Hungary Based on a Primary Research, *International Journal of Social Sciences and Humanity Studies*, in The Social Sciences Research Society, July 2012 / 4 (2), pp. 11-25.
- [7] Csiszárík-Kocsir Ágnes, Medve András (2012b): Életünk mindennapjai a válság után – avagy a válság hatásainak személyes észlelése kutatási adatok alapján, in *Vállalkozásfejlesztés a XXI. században II. – Tanulmánykötet*, Óbudai Egyetem Keleti Károly Gazdasági Kar, pp. 135-145.
- [8] Fazekasné Kovács Katalin: A vállalati szektor tárgyi eszközeinek főbb jellemzői, in *Statisztikai Szemle*, 2003 / 81 (11), pp. 991-1000.
- [9] Fazekasné Kovács Katalin: Az állóeszköz-statisztika fejlesztésének eredményei, in *Statisztikai Szemle*, 2003 / 81 (11), pp. 974-990.
- [10] Robert Feenstra, Gordon Hanson: Foreign direct investment and relative wages: Evidence from Mexico's maquiladoras, in *Journal of International Economics*, 1997 / 42, pp. 371–393.
- [11] Ben Gardiner, Richard Lewney: Pilot Study on the Estimation of Regional Capital Stocks, in *Cambridge Econometrics*, 2010.
- [12] Hüttl Antónia: A reáleszköz statisztika néhány alapvető problémája, in *Statisztikai Szemle*, 2003 / 81 (11), pp. 955-972.
- [13] Illés Mária: A könyv szerinti és a piaci érték eltérései, in *Vezetői Gazdaságtan*, Kossuth Kiadó, Budapest, 2008, pp. 204-260.
- [14] Kék Mónika, Nemcsicsné Zsóka Ágnes, Tóth Gergely, in *Zöldülő bankok, Bankszemle*, 1998/1-2, pp. 73-88.
- [15] Központi Statisztikai Hivatal: Jelentés a beruházások 2011. évi alakulásáról, in Központi Statisztikai Hivatal honlapja, 2012. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jelberuh/jelberuh11.pdf> [2014.03.10]
- [16] NACE Rev. 2 Statistical Classification of Economic Activities in the European Community, in Eurostat Methodologies and Working Papers, in Eurostat, 2008, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-07-015/EN/KS-RA-07-015-EN.PDF [2014.02.22]

- [17] Pató Gáborné Szűcs Beáta: Munkaköri leírások SWOT elemzése, in Munkaügyi szemle, 2013 / 57 (2), pp. 46-53.
- [18] Pató Gáborné Szűcs Beáta, Kovács Zoltán, Bódy Kornél: A logisztikai munkaköri leírások empirikus szerkezeti vizsgálata, in Munkaügyi Szemle, 2012 / 56 (1), pp. 59-72.
- [19] Pató Gáborné Szűcs Beáta: A Model Consisted of 5 Tetrahedral Network, as a Scientific Research Appliance, in Social Educational Project of Improving Knowledge in Economics, Journal L'Association 1901 "SEPIKE", 2014 / 4, pp. 63-68.
- [20] Sasvári Péter: The Significance of ICT Development Stages in the National Economies – Quantitative Analysis on the Development of ICT in the Economic Sectors in Hungary – Based on a Primary Research, in Lambert Academic Publishing, Saarbrücken, Deutschland, 2012.
- [21] Oda Schmalwasser: Revision der Anlagenvermögensrechnung (1991–2001.), in Wirtschaft und Statistik, 2001 / 5, pp. 342–356.
- [22] Szalavetz Andrea: Eszközállomány és műszaki megújulás Magyarországon, in MTA Világgazdasági Kutatóintézet, Budapest, Magyarország, 2004.
- [23] Szabó Dániel Róbert, Kovács Norbert, Páthy Ádám, Tóth Péter: Risks in the Hungarian Construction Industry: Interpretations, Evaluations and Patterns, Dermol V, Smrkolj M, Đaković G (szerk.): Human Capital without Borders; Knowledge and Learning for Quality of Life, in Proceedings of the Management, Knowledge and Learning International Conference, ToKnowPress, Bangkok, Celje, Lublin, 2014, pp. 597-603.
- [24] Szigeti Cecília, Tóth Gergely, Borzán Anita, Farkas Szilveszter: GDP Alternatives and their Correlations, in Journal of Environmental Sustainability, 2013 / 3 (3), pp. 35-46.
- [25] Szilágyi Tibor, Medve András, Tóth Tamás: Beruházási folyamatvizsgálat a megrendelői döntéshozataltól a megvalósulásig, in Nagy, I. Z. (szerk.): Vállalkozásfejlesztés a XXI. században III. tanulmánykötet, Óbudai Egyetem, Budapest, Magyarország, 2013, pp. 53-72.
- [26] Szilágyi Tibor, Almádi Bernadett, Tóth Tamás: Az építőipari, beruházási - projekt kockázatok vizsgálata és feltárt dimenziói, in A XX. Fialatal Műszaki Tudományos Ülésszak Előadásai, Kolozsvár, Románia, Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2015, pp. 287-290.
- [27] Tóth Gergely (et. al.): Ablakon bedobott pénz, magyarországi szervezetek esettanulmányai környezeti és gazdasági megtakarítást egyszerre hozó intézkedésekről, KÖVET, Budapest, 2002-2007 (I. – VI. kötet).
- [28] Tóth Gergely: Mi legyen a gyerek neve? A haszonökonómiától a gazdasági teológiáig, Valóság, 2013/4, 43-63. o.

Vállalkozásfejlesztés a XXI. században
Budapest, 2015

- [29] Tóth Gergely: Miért van szükség új közgazdaságtanra?, *Valóság*, 2009 május / 7 (5), pp. 68-84.
- [30] Lili Wang, Adam Szirmai: Capital Inputs in the Chinese Economy: Estimates for the Total Economy, in Industry and Manufacturing, *China Economic Review*, 2012, 23, pp. 81–104.